EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 26.6.2006
KOM(2006) 354 galutinis

2006/0116 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

įsteigiantis demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonę

(Europos iniciatyva remti demokratiją ir žmogaus teises)

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. Pasiūlymo parengti naują demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo finansavimo priemonę tikslas – sukurti programos, kuria būtų pratęsta Europos iniciatyva remti demokratiją ir žmogaus teises (EIDHR), teisinį pagrindą, pagrįstą dviem reglamentais, kurių galiojimas baigiasi 2006 m. pabaigoje[1].

2. Konkretus tokios naujos priemonės, kaip EIDHR, tikslas – padėti įgyvendinti ES išorės santykių politikos uždavinius remti žmogaus teises ir demokratiją, kaip apibrėžta Sutarties įgaliojimuose[2] ir išdėstyta ilgainiui priimtuose Komisijos komunikatuose, Europos Parlamento rezoliucijose ir Tarybos išvadose. Tai tarptautinio pobūdžio tikslai, nurodyti ES žmogaus teisių gairėse[3] ir įvairiais būdais išreikšti Stabilizacijos ir asociacijos procese[4], Europos kaimynystės politikoje[5], Bendrame Europos sutarime dėl vystymosi[6], taip pat naujose regioninėse iniciatyvose, pvz., ES strategijoje Afrikai[7], ES strateginėje partnerystėje su Lotynų Amerika[8] ir ES politikoje Azijos atžvilgiu[9]. Pagrindinė EIDHR politikos sistema yra nustatyta Komisijos 2000 m. ir 2001 m. komunikatuose[10].

3. Naujoji priemonė, kaip ir EIDHR, papildys įvairias kitas ES politikos demokratijos ir žmogaus teisių srities įgyvendinimo priemones: nuo politinio dialogo ir diplomatinių demaršų iki įvairių finansinio ir techninio bendradarbiavimo priemonių, įskaitant geografines ir temines programas. Ji taip pat papildys naujojoje Stabilumo priemonėje numatytas priemones, kurios labiau orientuotos į krizes.

---

1 Tarybos reglamentas (EB) Nr. 975/1999 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003, Reglamentu (EB) Nr. 2240/2004 ir Reglamentu (EB) Nr. 2110/2005; Tarybos reglamentas (EB) Nr. 976/1999 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 907/2003, Reglamentu (EB) Nr. 2242/2004 ir Reglamentu (EB) Nr. 2112/2005.

2 Europos Sąjungos sutarties (ESS) 11 straipsnio 1 dalis; Europos bendrijos steigimo sutarties (EBSS) 177 straipsnio 2 dalis, 181a straipsnio 1 dalis.

3 1998 m. birželio mėn. *ES politikos dėl mirties bausmės, susijusios su trečiosiomis šalimis, gairės;* 2001 m. balandžio mėn. *ES politikos dėl kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo, susijusios su trečiosiomis šalimis, gairės;* 2003 m. gruodžio mėn. *ES gairės dėl vaikų ir ginkluoto konflikto;* 2004 m. birželio mėn. *ES gairės dėl žmogaus teisių gynėjų.*

4 Plg. su 2000 m. lapkričio mėn. Zagrebo aukščiausiojo lygio susitikimu http://europa.eu.int/comm/enlargement/intro/sap/summit_zagreb.htm.

5 Komisijos strateginis dokumentas dėl *Europos kaimynystės politikos*, COM(2004) 373 galutinis, 2004 m. gegužės 12 d., 2004 m. liepos 14 d. Tarybos išvados.

6 Bendras Tarybos ir valstybių narių vyriausybių atstovų pareiškimas *Bendras Europos sutarimas dėl vystymosi*, priimtas 2005 m. lapkričio 22 d. Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos susitikime.

7 *ES ir Afrika – strateginės partnerystės link*, priimta Europos Vadovų Tarybos, 2005 m. gruodžio 15–16 d.

8 Komisijos komunikatas *Tvirtesnė ES ir Lotynų Amerikos partnerystė,* COM(2005) 636 galutinis, 2005 m. gruodžio 8 d.

9 Komisijos komunikatas *Europa ir Azija – strateginė partnerystės vystymo politika,* COM(2001) 469 galutinis, 2001 m. rugsėjo 4 d.; Komisijos komunikatas *Nauja partnerystė su Pietryčių Azija*, COM(2003) 399 galutinis, 2003 m. liepos 9 d.; Komisijos politikos dokumentas *Bręstanti partnerystė – bendri interesai ir iššūkiai ES ir Kinijos santykiuose,* COM(2003) 533 galutinis, 2003 m. rugsėjo 10 d.; Komisijos komunikatas *ES ir Indijos strateginė partnerystė*, COM(2004) 430 galutinis, 2004 m. birželio 16 d.

10 *ES pagalba ir stebėjimas rinkimų metu*, COM(2000) 191 galutinis, 2000 m. balandžio 11 d.; *ES svarba remiant žmogaus teises ir demokratizaciją trečiosiose šalyse*, COM(2001) 252 galutinis, 2001 m. gegužės 8 d.

4. Kadangi demokratijos ir žmogaus teisių srities tikslai apima vis daugiau įvairesnių priemonių, naujoji finansavimo priemonė dėl savo tarptautinio pobūdžio ir savarankiškos veiklos atliks ypatingą papildančiąją funkciją. Kaip ir EIDHR atveju, bus sukurtos galimybės bendradarbiauti su pilietine visuomene jautriais žmogaus teisių ir demokratijos klausimais, sudarant sąlygas lanksčiau reaguoti į besikeičiančias aplinkybes arba remti naujoves, palyginti su geografinėse programose taikomu ilgalaikio programavimo principu. Be to, ši priemonė suteikia Europos bendrijai (EB) galimybę apibrėžti ir remti konkrečius tarptautinius tikslus ir priemones, nesusijusius geografiškai ar su krizėmis, kuriems reikėtų taikyti daugiašališkumo principą arba imtis veiksmų ES bei įvairiose šalyse partnerėse. Ji padėjo tvirtą pagrindą tokiems veiksmams kaip ES stebėjimas rinkimų metu, kuriems būtina darni politika, vienoda valdymo sistema ir bendri veiklos standartai.

5. Atsižvelgdama į ketinimus supaprastinti dabartinį Bendrijos išorės pagalbą reglamentuojantį teisinį pagrindą, pirmiausia Komisija ketino siūlyti, kad būsimas jos konkrečios veiklos demokratijos ir žmogaus teisių srityje pagrindas, kaip EIDHR tęsinys, taptų temine programa, kaip teisinį pagrindą taikant keturis pasiūlytus reglamentus dėl išorės pagalbos[11]. Todėl sausio mėn. Komisija paskelbė Komunikatą dėl demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje teminės programos pagal 2007–2013 m. būsimą finansinę perspektyvą[12], parengtą 2005 m. pabaigoje pasibaigus konsultacijoms[13]. Nuo to laiko vyksta tolesnės konsultacijos, norint parengti programavimo dokumentus.

6. Atsižvelgiant į ypatingą ES veiklos demokratijos ir žmogaus teisių srityje pobūdį, siejamą su konkrečiu Sutartyje numatytu įgaliojimu, buvo ilgai svarstoma, ypač prie EIDHR sukūrimo prisidėjusiame Europos Parlamente, parengti atskirą reglamentą, kuris būtų kitoks nei teminė programa. Nors Komisija žinojo apie Parlamento susirūpinimą, pirmiausia ji norėjo pasiekti tarpinstitucinį sutarimą dėl pagrindinio išorės pagalbą reglamentuojančios sistemos supaprastinimo plano. Dabar, kai šis sutarimas, atrodo, pasiektas, Komisija mano tinkama teikti pasiūlymą dėl atskiro reglamento.

7. Pasiūlyme yra pateiktos pagrindinės nuostatos, kurios išdėstytos Komunikate dėl demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje teminės programos pagal 2007–2013 m. būsimą finansinę perspektyvą, ir atsižvelgiama į šiuo klausimu vykusias konsultacijas. Kadangi nebuvo galima atidėlioti, daugiau konsultacijų dėl siūlomo reglamento nebuvo, nes reglamentas turi būti priimtas laiku, kad veikla prasidėtų nuo 2007 m.

8. Siūloma priemonė yra pagrįsta EBSS 179 straipsnio 1 dalimi, kurioje nurodytos bendradarbiavimo su besivystančiomis šalimis plėtros priemonės, ir EBSS 181a straipsnio 2 dalimi, kurioje nurodytos priemonės, skirtos ekonominiam, finansiniam ir techniniam bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis, išskyrus besivystančias šalis. Šis teisinis pagrindas užtikrina tarptautinę priemonės aprėptį. Galutinis

---

11 Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl *Išorės veiksmų įgyvendinant temines programas pagal 2007–2013 m. būsimą finansinę perspektyvą*, COM(2005) 324 galutinis, 2005 m. rugpjūčio 3 d.

12 COM(2006) 23 galutinis, 2006 m. sausio 25 d.

13 Žr. http://europa.eu.int/comm/external_relations/consultations/er.htm.

reglamentas priimamas pagal EBSS 251 straipsnyje apibrėžtą bendro sprendimo procedūrą.

9. Reglamento struktūra yra labai panaši į kitų siūlomų naujų išorės pagalbos finansavimo priemonių, kurios visos bus įgyvendinamos pagal 2007–2013 m. finansinę perspektyvą[14]. Reglamente yra trys antraštinės dalys, kuriose apibrėžti Europos iniciatyvos remti demokratiją ir žmogaus teises tikslai ir taikymo sritis (I antraštinė dalis – 1–3 straipsniai), bendrosios priemonės įgyvendinimo taisyklės (II antraštinė dalis – 4–15 straipsniai) ir baigiamosios nuostatos (III antraštinė dalis – 16–20 straipsniai).

10. I antraštinės dalies 1 straipsnio nuostata nurodo strateginius priemonės tikslus, kurie yra išdėstyti Komisijos komunikate dėl *demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje pagal 2007–2013 m. būsimą finansinę perspektyvą teminės programos*[15]. 2 straipsnyje nurodomos pagal priemonę teikiamos pagalbos sritys, siekiant 1 straipsnyje išvardytų tikslų. Konkrečios veiklos kiekvienoje srityje sąrašas nėra galutinis ir gali būti papildomas, teikiant pagalbą pagal konkrečius poreikius. 2 straipsnio 3 dalyje yra numatyta galimybė teikti Bendrijos pagalbą Europos Sąjungoje, jei remiama veikla yra tiesiogiai susijusi su trečiosiose šalyse kylančiomis situacijomis. Tai ypač taikytina kankinimo aukų reabilitacijos centrams, veikiantiems ES, ir veiklai, kurią galima įgyvendinti tik už trečiosios šalies, kuriai skiriama pagalba, ribų.

11. I antraštinės dalies 3 straipsnyje yra apibrėžti bendrieji reglamento įgyvendinimo principai, būtent:

- pagalba, teikiama pagal Europos iniciatyvą remti demokratiją ir žmogaus teises, papildo pagal kitas nuostatoje nurodytas finansavimo priemones teikiamą pagalbą,
- pagalba suderinama su susijusiomis tos srities ES politikos kryptimis,
- koordinavimas užtikrinamas atitinkamomis valstybių narių pagalbos programomis,
- siekiama keistis informacija su Europos Parlamentu ir pilietine visuomene.

12. II antraštinės dalies 4–6 straipsniuose yra nustatyta bendroji Bendrijos išorės pagalbos teikimo tvarka. Ji atitinka Bendrijos išorės pagalbos valdymo reformoje[16] išdėstytas gaires, joje atsižvelgiama į nuo to laiko įgytą patirtį ir įdiegtas naujoves. 5 straipsnyje yra nustatyta pagalbos priemonės programavimo tvarka – rengiami strateginiai dokumentai ir jų pakeitimai. Strateginiai dokumentai rengiami pagal *Bendrąją strateginių dokumentų dėl 2007–2013 m. teminių programų rengimo sistemą ir tvarką*[17]. Strateginiai dokumentai priimami Komisijos sprendimu po to, kai iš valstybių narių atstovų sudarytas ir Komisijos atstovo pirmininkaujamas valdymo komitetas pareiškia palankią nuomonę apie šiuos dokumentus (16 straipsnis). Kad

14 Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė (ENPI), Vystymąsi remiančio bendradarbiavimo ir ekonominio bendradarbiavimo priemonė (DCECI) ir Stabilumo priemonė (IfS).

15 COM(2006) 23 galutinis, 2006 m. sausio 25 d.

16 *Dėl išorės pagalbos valdymo reformos*, SEC (2000) 814, 2000 m. gegužės 16 d.

17 Komisijos darbo dokumentas, patvirtintas Tarpinstitucinės kokybės paramos grupės [įrašyti datą].

būtų užtikrinta, jog Bendrijos parama tinkamai papildys valstybių narių ir pagalbos teikėjų bei dalyvių teikiamą pagalbą, programavimo metu rengiamos konsultacijos, įskaitant konsultacijas su pilietinės visuomenės atstovais.

13. 6 straipsnyje nurodoma, kad paprastai sprendimus dėl finansavimo pagal priemonę priima Komisija, atsižvelgdama į metinių veiksmų programą, remdamasi strateginiais dokumentais ir jų pakeitimais. Metinė veiksmų programa apima visų rūšių finansavimą, kaip apibrėžta šio reglamento 8 ir 12 straipsniuose, ir ypač metinę darbo programą pagal Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalį[18]. Metinės veiksmų programos pakeitimus priima Komisija, valdymo komitetui pateikus palankią nuomonę. Tais atvejais, kai pakeitimai neviršija 20 proc. bendros metinei veiksmų programai skirtos sumos, Komisija informuoja valdymo komitetą ir Europos Parlamentą. Ypatingais atvejais (7 straipsnis) ir dėl paramos priemonių finansavimo (8 straipsnis) Komisija gali priimti sprendimus dėl finansavimo, kurie neįtraukti į strateginius dokumentus.

14. 7 straipsniu dėl ypatingųjų priemonių didinami Bendrijos gebėjimai reaguoti į nenumatytus atvejus ir įvykius ir kuriamos tam tikros lanksčios sąlygos veiksmingai įgyvendinti papildančiąją Bendrijos išorės pagalbą demokratijai ir žmogaus teisėms. Todėl Komisija gali priimti sprendimą taikyti pagalbos priemones, kurios pradžioje nebuvo numatytos strateginiuose dokumentuose. Kadangi tokie Komisijos priimami sprendimai netaikomi valdymo komiteto patvirtintiems strateginiams dokumentams, sprendimams dėl 5 mln. EUR viršijančių finansavimo priemonių turi pritarti valdymo komitetas. Tais atvejais, kai konkreti paramos priemonė neviršija 5 mln. EUR, Komisija apie ją praneša valdymo komitetui ir Europos Parlamentui per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo.

15. Pagal 8 straipsnį Komisija gali veiklos ir administracinių sąnaudų kreditais finansuoti paramos priemones, reikalingas įgyvendinti reglamentą ir pasiekti jo tikslus. Jei finansuojamos paramos priemonės netaikomos strateginiams dokumentams, 8 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad šios priemonės patvirtinamos taip pat kaip ypatingosios priemonės.

16. 9 straipsnyje yra apibrėžti subjektai, įstaigos ir institucijos, galintys gauti subsidijas pagal šį reglamentą. Atsižvelgiant į esamą praktiką ir atitinkamas kitų išorės pagalbos priemonių nuostatas, 9 straipsnio 1 dalyje yra išsamiai apibrėžti tinkamumo gauti paramą kriterijai, kuriuos papildo išlygos straipsnis – 9 straipsnio 2 dalis, pagal kurį 9 straipsnio 1 dalyje nenurodytos įstaigos ar dalyviai yra tinkami gauti subsidijas pagal šį reglamentą, jei tai būtina pasiekti reglamento tikslus.

17. Pagal 10 straipsnį Komisija gali valdyti pagal šį reglamentą finansuojamas priemones, taikydama Finansiniame reglamente numatytus metodus (centralizuotas valdymas arba valdymas kartu su tarptautinėmis organizacijomis). Remiantis Finansinio reglamento 54 straipsniu, 10 straipsnio 2 dalyje yra apibrėžti kriterijai, pagal kuriuos biudžeto vykdymo uždaviniai patikimi nacionalinėms viešojo sektoriaus institucijoms arba privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, atliekančioms viešąją funkciją.

---

18 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas Nr. 1605/2002 (EB, Euratomas) dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo Finansinio reglamento, OL L 248, 2002 9 16, p.1.

18. II antraštinės dalies 11 ir 12 straipsniuose yra išvardytos biudžeto įsipareigojimų formos ir finansavimo rūšys, remiantis Komisijos sprendimais dėl strateginių dokumentų (5 straipsnis), metinėmis veiksmų programomis (6 straipsnis), ypatingosiomis priemonėmis (7 straipsnis) ir paramos priemonėmis (8 straipsnis). Pagal Finansinio reglamento 108 straipsnio 1 dalies b punktą 12 straipsnio c dalyje yra nurodytas Europos tarpuniversitetinis žmogaus teisių ir demokratizacijos centras (EIUC), kuris pagal šį reglamentą gali gauti subsidijas, skirtas tęsti Europos žmogaus teisių ir demokratizacijos magistrantūros studijų programą, taip pat ES ir JT stipendijų programą. Teisinis pagrindas šiuo metu EIUC teikiamam finansavimui nustos galioti 2006 m. pabaigoje[19]. 12 straipsnyje taip pat yra numatyta bendro finansavimo su valstybėmis narėmis, kitomis pagalbą teikiančiosiomis šalimis, tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis bei kitomis institucijomis, galimybė.

19. II antraštinės dalies 13 straipsnyje yra apibrėžtos pagal šį reglamentą finansuojamų subsidijų skyrimo ir viešųjų pirkimų taisyklės. 13 straipsnyje numatyta galimybė, ypač trečiųjų šalių, taikančių ES valstybėms narėms savo subsidijų skyrimo ir viešųjų pirkimų taisykles, fiziniams ir juridiniams asmenims pagal šį reglamentą dalyvauti subsidijų skyrimo ir viešųjų pirkimų procedūrose. Šios nuostatos atitinka panaikintus reglamentus dėl galimybės gauti Bendrijos išorės pagalbą[20].

20. II antraštinės dalies 15 straipsnis įpareigoja Komisiją stebėti ir persvarstyti bei reguliariai vertinti savo programavimo pagal šį reglamentą veiksmingumą. Valstybės narės ir Europos Parlamentas gauna susipažinti ir svarstyti ataskaitas apie šią veiklą.

21. III antraštinės dalies 16–20 straipsniuose yra apibrėžtos baigiamosios nuostatos dėl valstybių narių atstovų valdymo komiteto įsteigimo (16 straipsnis), atsižvelgiant į pagal komitologijos procedūrą priimtą Tarybos sprendimą[21], metinę Komisijos ataskaitą apie pagalbos priemonių įgyvendinimą pagal šį reglamentą (17 straipsnis), finansinę orientacinę šio reglamento įgyvendinimo sumą (18 straipsnis) ir šio reglamento persvarstymą, praėjus ketveriems metams nuo jo įgyvendinimo pradžios, remiantis Komisijos pasiūlymu (19 straipsnis).

22. III antraštinės dalies 20 straipsnyje nustatyta, kad reglamentas taikomas septynerius metus nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. Būtina, kad reglamentas įsigaliotų iki 2007 m. sausio 1 d., kad po 2006 m. gruodžio 31 d. būtų užtikrintas teisinio pagrindo papildančiajai išorės pagalbai demokratijos ir žmogaus teisių srityje tęstinumas. Tuo metu nustos galioti dabar veikiantis teisinis Europos iniciatyvos remti demokratiją ir žmogaus teises pagrindas. Todėl norint teikti išorės pagalbą demokratijos ir žmogaus teisių srityje, taikant 2007 m. biudžetą, šis reglamentas turi įsigalioti iki 2007 m. sausio 1 d.

---

19 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 791/2004/EB dėl Bendrijos veiklos programos, skatinant įstaigų veiklą Europos mastu ir palaikant specifines veiklos kryptis mokymo ir lavinimo srityje, OL L 138, 2004 4 30, p. 31.

20 OL L 344, 2005 12 27, p. 1, OL L 344, 2005 12 27, p. 23.

21 Tarybos sprendimas 1999/468/EB, OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2006/0116 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

įsteigiantis demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonę

(Europos iniciatyva remti demokratiją ir žmogaus teises)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 179 straipsnio 1 dalį ir 181a straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą[1],

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos[2],

kadangi:

(1) siūloma nauja pagalbos planavimo ir teikimo sistema, kad Bendrijos išorės pagalba būtų veiksmingesnė. Tarybos reglamentu (EB) Nr. […] įsteigiama Pasirengimo narystei priemonė (IPA), pagal kurią Bendrija teiks paramą šalims kandidatėms ir galimoms kandidatėms. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. […] įsteigiama Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė, pagal kurią tiesiogiai remiama ES Europos kaimynystės politika. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. […] įsteigiama Vystymąsi remiančio bendradarbiavimo ir ekonominio bendradarbiavimo finansavimo priemonė. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. […] įsteigiama Stabilumo finansavimo priemonė, pagal kurią teikiama pagalba, kilus krizėms ar krizių grėsmėms, ar kilus ypatingoms tarptautinėms ar transregioninėms grėsmėms. Šiuo reglamentu įsteigiama Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje priemonė (EIDHR);

(2) Europos Sąjungos Sutarties (ES sutarties) 6 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad Sąjunga yra grindžiama laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinės valstybės principais, t. y. bendrais visų valstybių narių principais. Bet kuri Europos šalis, gerbianti šiuos principus, pagal ESS 49 straipsnį gal pareikšti norą tapti Sąjungos nare;

(3) demokratijos ir teisinės valstybės bei žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių rėmimas yra svarbiausias Bendrijos vystymosi politikos ir ekonominio, finansinio ir techninio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis tikslas. Įsipareigojimas gerbti, remti ir

1 OL C […], […], p. […].
2 OL C […], […], p. […].

saugoti demokratijos principus bei žmogaus teises yra esminė Bendrijos sutartinių santykių su trečiosiomis šalimis dalis[3];

(4) bendrame Europos sutarime dėl vystymosi, kurį Taryba ir valstybių narių vyriausybių atstovai pasiekė Tarybos, Europos Komisijos ir Europos Parlamento susitikime[4], pažymima, kad „žmogaus teisių apsaugos, gero valdymo ir demokratizacijos pažanga yra esminis veiksnys mažinant skurdą ir siekiant darnaus vystymosi“;

(5) finansavimo priemonė padeda siekti Europos Sąjungos Bendrosios užsienio ir saugumo politikos tikslo, susijusio su demokratijos, teisinės valstybės, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms plėtra ir stiprinimu;

(6) Bendrijos parama demokratijos, teisinės valstybės, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms plėtrai ir stiprinimui pagrįsta bendraisiais Tarptautinės žmogaus teisių chartijos[5] ir visų kitų visuotinių dokumentų dėl žmogaus teisių, priimtų Jungtinių Tautų, principais;

(7) demokratija ir žmogaus teisės – labai susiję dalykai. Tokios pagrindinės laisvės kaip žodžio laisvė ir laisvė jungtis į asociacijas su kitais – tai būtina politinio pliuralizmo ir demokratijos proceso sąlyga, kadangi demokratinė kontrolė ir valdžių atskyrimas yra būtini užtikrinti nepriklausomą teismų veiklą ir teisinę valstybę, kurios taip pat būtinos veiksmingai žmogaus teisių apsaugai;

(8) žmogaus teisių klausimus galima vertinti kaip visuotinai pripažintas tarptautines normas, tačiau demokratija turėtų būti procesas, apimantis visus visuomenės sluoksnius ir įvairias institucijas, kad būtų užtikrintas dalyvavimas, atstovavimas, reagavimas ir atskaitomybė. Žmogaus teisių kultūros kūrimas ir palaikymas bei siekis, kad demokratija tarnautų piliečiams, nors tai ypač aktualu ir sudėtinga besiformuojančios demokratijos valstybėse, iš tiesų yra nuolatinis iššūkis, visų pirma konkrečios šalies žmonėms;

(9) norint veiksmingai, laiku ir lanksčiai išspręsti pirmiau minėtus klausimus kol nustos galioti Tarybos reglamentas (EB) Nr. 975/1999[6] ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 976/1999[7], kurie sudarė teisinį Europos iniciatyvos remti demokratiją ir žmogaus teises pagrindą, o nustos galioti iki 2006 m. gruodžio 31 d., reikia skirti konkrečias finansines lėšas ir parengti atskirą finansavimo priemonę, kurie būtų atskirai naudojami ir tuo pačiu papildytų humanitarinę pagalbą ir ilgalaikes vystymosi ir bendradarbiavimo finansavimo priemones;

---

3 Komisijos komunikatas dėl *Pagarbos demokratijos principams ir žmogaus teisėms įtraukimo į Bendrijos ir trečiųjų šalių susitarimus*, COM(1995) 216, 1995 m. gegužės 23 d.

4 OL C 46, 2006 2 24, p. 1.

5 Tarptautinę žmogaus teisių chartiją sudaro Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, Tarptautinis ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktas, Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas, Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto Fakultatyvinis protokolas ir Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto Antrasis fakultatyvinis protokolas dėl mirties bausmės panaikinimo.

6 OL L 120, 1999 5 8, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2110 (OL L 344, 2005 12 27, p. 1).

7 OL L 120, 1999 5 8, p. 8, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2112/2005 (OL L 344, 2005 12 27, p. 23).

(10) pagal šį reglamentą Bendrijos pagalba yra skirta papildyti įvairias kitas ES įgyvendinimo priemones politikos demokratijos ir žmogaus teisių srityje: nuo politinio dialogo ir diplomatinių demaršų iki įvairių finansinio ir techninio bendradarbiavimo priemonių, įskaitant geografines ir temines programas. Be to, ji papildys labiau su krizėms susijusias intervencijas, vykdomas pagal Stabilumo priemonę;

(11) be priemonių, įgyvendinamų pagal Pasirengimo narystei priemonę, Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę, Vystymąsi remiančio bendradarbiavimo ir ekonominio bendradarbiavimo priemonę, Kotonu susitarimą su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalimis ir Stabilumo priemonę, kurias patvirtino šalys partnerės, taip pat jas papildydama, pagal šį reglamentą Bendrija ypač teikia pagalbą, padedančią spręsti žmogaus teisių ir demokratizacijos klausimus pasaulio, regioniniu, ir nacionaliniu mastu kartu su pilietine visuomene;

(12) be to, kadangi demokratijos ir žmogaus teisių vis labiau įtraukiami į visas išorės pagalbos finansavimo priemones, pagal šį reglamentą Bendrijos pagalba dėl savo tarptautinio pobūdžio ir savarankiškos veiklos atliks konkrečią papildančiąją funkciją. Todėl bus sukurtos galimybės bendradarbiauti su pilietine visuomene jautriais žmogaus teisių ir demokratijos klausimais, sudarant sąlygas lanksčiau reaguoti į besikeičiančias aplinkybes arba remti naujoves. Be to, ši priemonė suteikia Bendrijai galimybę numatyti ir remti konkrečius tarptautinius tikslus ir priemones, kurie nėra susiję geografiškai ar su krizėmis, kuriems reikėtų taikyti daugiašališkumo principą arba imtis veiksmų Bendrijoje bei įvairiose trečiosiose šalyse. Ji labai svarbi tokiems veiksmams kaip ES stebėjimas rinkimų metu, kuriems reikalinga darni politika, vienoda valdymo sistema ir bendri veiklos standartai;

(13) 2001 m. „Gairėse veiklos koordinavimui stiprinti tarp Bendrijos, atstovaujamos Komisijos, ir valstybių narių išorės pagalbos srityje“ pažymima, kad reikia geriau koordinuoti ES išorės pagalbą, remti žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių demokratizaciją ir pagarbą visame pasaulyje. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad susijusios jų pagalbos priemonės papildys viena kitą;

(14) atsižvelgiant į teikiamos Bendrijos pagalbos remti demokratiją ir žmogaus teises svarbą ir taikymo sritį, Komisija turi reguliariai ir dažnai keistis informacija su Europos Parlamentu;

(15) programavimo proceso pradžioje, prireikus, Komisija turi tartis su pilietinės visuomenės atstovais, taip pat kitais pagalbos teikėjais ir dalyviais, kad jiems būtų lengviau prisidėti prie šio proceso, ir užtikrinti, kad pagalbos veiksmai kuo labiau papildytų viena kitą;

(16) Bendrija turi sugebėti greitai reaguoti į nenumatytus poreikius ir veikti ypatingomis aplinkybėmis, kad būtų stiprinamas jos įsipareigojimo remti demokratiją ir žmogaus teises šalyse, kuriose susiklosto tokia situacija, patikimumas ir veiksmingumas. Todėl Komisija privalo priimti sprendimą dėl ypatingųjų priemonių, kurios nenumatytos strateginiuose dokumentuose. Ši pagalbos valdymo priemonė atitinka priemones, numatytas kitose išorės pagalbos finansavimo priemonėse;

(17) šiuo reglamentu finansinis pagrindas nustatomas visam programos laikotarpiui, kuris bus pagrindinis biudžeto institucijos atskaitos taškas, kaip nurodyta *2006 m. gegužės*

17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 37 punkte;

(18) Iki 2006 m. pabaigos nustojus galioti 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimui Nr. 791/2004/EB dėl Bendrijos veiklos programos, skatinant įstaigų veiklą Europos matu ir palaikant specifines veiklos kryptis mokymo ir lavinimo srityje[8], kuris buvo teisinis finansavimo pagrindas, reikia užtikrinti finansinę paramą Europos tarpuniversitetiniam žmogaus teisių ir demokratizacijos centrui (EIUC), organizuojančiam Europos žmogaus teisių ir demokratizacijos magistrantūros studijas, taip pat ES ir JT stipendijų programai;

(19) reglamento įgyvendinimui reikalingos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, kuriame apibrėžta Komisijai suteiktų įgaliojimų įgyvendinimo tvarka[9];

(20) pagal proporcingumo principą, norint pasiekti pagrindinius šio reglamento tikslus, būtina ir tinkama nustatyti taisykles dėl Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonės. Šis reglamentas neapima jokių veiksmų, kurie nėra būtini pasiekti norimą tikslą, kaip apibrėžta Sutarties 5 straipsnio trečiojoje pastraipoje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

8 OL L 138, 2004 4 30, p. 31.
9 OL C 184, 1999 7 17, p. 23.

I ANTRAŠTINĖ DALIS
TIKSLAI IR TAIKYMO SRITIS

1 straipsnis
Tikslai

1. Šiuo reglamentu įsteigiama Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonė, pagal kurią Bendrija teiks pagalbą, įgyvendindama savo politiką dėl vystymąsi remiančio bendradarbiavimo ir ekonominio, finansinio ir techninio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, kuris prisideda prie demokratijos, teisinės valstybės, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms plėtros ir stiprinimo.

2. Tokia pagalba pirmiausia yra skirta:

   a) didinti pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ten, kur joms kyla didžiausias pavojus, teikti paramą ir solidarizuotis su represijų ir prievartos aukomis;

   b) stiprinti pilietinės visuomenės svarbą remiant žmogaus teises ir demokratines reformas, plėtojant politinį dalyvavimą bei atstovavimą ir teikiant paramą konfliktų prevencijai;

   c) stiprinti tarptautinę žmogaus teisių apsaugos, teisinės valstybės ir demokratijos rėmimo sistemą;

   d) toliau plėtojant stebėjimą ir pagalbą rinkimų metu, kurti pasitikėjimą demokratiniais rinkimų procesais.

2 straipsnis
Taikymo sritis

1. Atsižvelgiant į 1 ir 3 straipsnius, Bendrijos pagalba siejama su šiomis sritims:

   (a) pagalba demokratijai ir demokratijos procesams, ypač stiprinant pilietinės visuomenės svarbą

      i) plečiant piliečių dalyvavimą ir atstovavimą politinėje veikloje, skatinant pilietinės visuomenės dialogą ir bendradarbiavimą ir padedant labiausiai remtiniems gyventojų sluoksniams;

      ii) remiant dalyvavimą, skatinantį sprendimų priėmimą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu bei remiant vyrų ir moterų dalyvavimą lygiomis teisėmis pilietinės visuomenės, ekonominėje ir politinėje veikloje;

      iii) puoselėjant tarpusavio pagarbą ir pliuralizmą pilietinėje visuomenėje ir politinėje veikloje, skatinant žodžio ir susirinkimų laisvę, nepriklausomą ir atsakingą žiniasklaidos veiklą, galimybes laisvai gauti informaciją ir laisvę jungtis į asociacijas su kitais;

iv) stiprinant teisinę valstybę ir skatinant teisės reformą, nepriklausomą teismų veiklą bei kovą su nebaudžiamumu ir prisidedant prie laikinųjų teisingumo ir sutaikinimo sistemų kūrimo, įskaitant paramą *ad hoc* tarptautinių tribunolų bei Tarptautinio baudžiamojo teismo steigimui ir veikimui;

v) remiant reformas, skirtas sukurti veiksmingą demokratinę atskaitomybę ir priežiūrą, įskaitant saugumo sektoriaus priežiūrą, ir skatinant kovos su korupcija priemones;

vi) taikant konfliktų prevencijos ir sprendimo metodus, kad būtų išvengta smurtinių konfliktų, kad būtų sprendžiamos pagrindinės smurto priežastys ir plėtojami reikalingi demokratiniai procesai, siekiant perteikti ir valdyti skirtingus interesus;

(b) žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių rėmimas ir apsauga, kaip nurodyta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kituose tarptautiniuose dokumentuose dėl pilietinių, politinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių. Tai kartu su pilietine visuomene teikiama pagalba, skirta:

i) mirties bausmės panaikinimui, kankinimų ir žiauraus elgesio prevencijai, kankinimų ir žmogaus teisių pažeidimų aukų reabilitacijai;

ii) žmogaus teisių gynėjams;

iii) kovai su rasizmu ir ksenofobija, įvairių rūšių diskriminacija;

iv) mažumoms, etninėms grupėms ir vietos gyventojams;

v) moterų teisėms;

vi) vaikų teisėms;

vii) pagrindiniams darbo standartams;

viii) švietimui, mokymui ir stebėsenai žmogaus teisių ir demokratijos srityje;

(c) tarptautinės žmogaus teisių apsaugos, teisinės valstybės ir demokratijos rėmimo sistemos stiprinimas, ypač

i) teikiant paramą konkrečioms tarptautinėms ir regioninėms priemonėms žmogaus teisių, teisingumo ir demokratijos srityse;

ii) skatinant bendradarbiavimą su daugiašalėmis ir regioninėmis organizacijomis;

iii) skatinant laikytis tarptautinės humanitarinės teisės;

(d) pasitikėjimo demokratiniais rinkimų procesais didinimas, ypač

i) rengiant ES rinkimų stebėjimo misijas;

ii) padedant plėtoti rinkimų stebėjimo gebėjimus regioniniu ir vietos lygiu ir remiant iniciatyvas, skatinančias dalyvavimą ir didinančias pasitikėjimą rinkimų procesu;

2. Lyčių lygybės, vaikų teisių ir vietos gyventojų teisių rėmimas ir konfliktų prevencija, prireikus, įtraukiami į visas šiame reglamente nurodytas pagalbos priemones.

3. Pagalbos priemonės gali būti įgyvendinamos tarptautiniu ar regioniniu lygiu arba trečiųjų šalių teritorijose. Valstybės narės teritorijoje įgyvendinamos pagalbos priemonės yra tiesiogiai susiję su trečiosiose šalyse kylančiomis situacijomis.

3 straipsnis
Bendrijos pagalbos papildomumas ir darna

1. Pagal šį reglamentą Bendrijos pagalba papildo pagalbą, teikiamą pagal reglamentus, įsteigiančius Pasirengimo narystei priemonę, Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę, Vystymąsi remiančio bendradarbiavimo ir ekonominio bendradarbiavimo priemonę, AKR šalių – iš vienos pusės ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių – iš kitos pusės, partnerystės susitarimą[10] ir Stabilumo priemonę. Pagal šį reglamentą Bendrijos pagalba teikiama, jei, ir tiek, kiek pagal šias priemones reikalinga pagalba negali būti teikiama atskirai, arba jei pagal šį reglamentą teikiama pagalba gali būti veiksmingesnė.

2. Komisija užtikrina, kad pagal šį reglamentą patvirtintos priemonės yra suderinamos su bendra strategine Bendrijos politika ir ypač pirmiau minėtų priemonių tikslais, taip pat kitomis susijusiomis Bendrijos priemonėmis ir Europos Sąjungos sutartyje numatytomis priemonėmis.

3. Kad Bendrijos ir valstybių narių veikla būtų veiksmingesnė ir nuoseklesnė, Komisija skatina glaudų jos ir valstybių narių veiklos koordinavimą, priimant sprendimus ir imantis veiklos vietoje. Koordinavimas vyksta rengiant reguliarias konsultacijas ir dažnai keičiantis reikalinga informacija įvairiais pagalbos ciklo etapais, ypač įgyvendinant veiklą vietoje, ir yra svarbi Bendrijos ir valstybių narių programavimo proceso dalis.

4. Komisija siekia reguliariai keistis informacija su Europos Parlamentu.

5. Komisija tariasi su pilietine visuomene dėl šio reglamento tikslų įgyvendinimo.

10 OL L 317, 2000 12 15, p. 3; OL L 385, 2004 12 29, p. 88.

II ANTRAŠTINĖ DALIS
ĮGYVENDINIMAS

4 straipsnis
Bendra įgyvendinimo sistema

Pagal šį reglamentą Bendrijos pagalba įgyvendinama naudojant šias priemones:

a) strateginius dokumentus ir, prireikus, jų pakeitimus;

b) metines veiksmų programas;

c) ypatingąsias priemones.

5 straipsnis
Strateginiai dokumentai ir jų pakeitimai

1. Strateginiuose dokumentuose nustatoma Komisijos strategija dėl Bendrijos pagalbos teikimo pagal šį reglamentą, Bendrijos prioritetai, tarptautinė padėtis ir pagrindinių partnerių veikla.

2. Strateginiuose dokumentuose nustatomos Bendrijos remtinos prioritetinės veiklos sritys, konkretūs tikslai, tikėtini rezultatai ir pažangos rodikliai. Šiuose dokumentuose taip pat nurodomas orientacinis lėšų paskirstymas bendrai ir pagal kiekvieną prioritetinę sritį, jei būtina, nurodant dydžius.

3. Strateginiai dokumentai ir visi jų pakeitimai ar papildymai priimami 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Jų galiojimo terminas ne ilgesnis nei šio reglamento galiojimo terminas. Strateginiai dokumentai persvarstomi termino viduryje arba, jei būtina, *ad hoc*.

4. Programavimo proceso pradžioje Komisija ir valstybės narės konsultuojasi viena su kita, taip pat su kitais pagalbos teikėjais ir dalyviais, įskaitant pilietinės visuomenės atstovus, kad jų bendradarbiavimo veikla papildytų viena kitą.

6 straipsnis
Metinės veiksmų programos

1. Nepaisydama 7 straipsnio, Komisija patvirtina metines veiksmų programas, kurių pagrindas – 5 straipsnyje nurodyti strateginiai dokumentai ir jų pakeitimai.

2. Metinėse veiksmų programose nustatomi siekiami tikslai, intervencijos sritys, tikėtini rezultatai, valdymo tvarka ir bendra numatyto finansavimo suma. Šiose programose pateikiamas veiklos, kuri bus remiama, aprašymas, kiekvienai veiklai skirtų lėšų suma ir preliminarus įgyvendinimo tvarkaraštis. Tikslai yra išmatuojami, jų įgyvendinimui nustatomi ribiniai terminai.

3. Metinės veiksmų programos ir visi jų pakeitimai ar papildymai priimami 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai metinių veiksmų programų pakeitimai neviršija 20 proc. bendros joms skirtos sumos, tokius pakeitimus priima Komisija. Ji apie tai praneša 16 straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui.

4. Kai metinė veiksmų programa dar nepatvirtinta, Komisija gali išimties tvarka, remdamasi 5 straipsnyje nurodytais strateginiais dokumentais, patvirtinti metinėje veiksmų programoje nenumatytas priemones pagal tas pačias taisykles ir ta pačia tvarka, kurios apibrėžtos metinėse veiksmų programose.

7 straipsnis
Ypatingosios priemonės

1. Nepaisant 5 straipsnio, jei atsiranda nenumatyti poreikiai ar ypatingos aplinkybės, Komisija gali patvirtinti ypatingąsias priemones, nenumatytas strateginiuose dokumentuose.

2. Ypatingosiose priemonėse apibrėžiami siekiami tikslai, veiklos sritys, tikėtini rezultatai ir bendra numatyto finansavimo suma. Jose pateikiamas veiklos, kuri bus remiama, aprašymas, kiekvienai veiklai skirtų lėšų suma ir preliminarus įgyvendinimo tvarkaraštis.

3. Jei tokių priemonių sąnaudos viršija 5 mln. EUR, Komisija jas patvirtina 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

4. Patvirtinusi ypatingąsias priemones, kurių suma mažesnė nei 5 mln. EUR, per mėnesį nuo sprendimo priėmimo Komisija jas pateikia susipažinti valstybėms narėms.

8 straipsnis
Pagalbos priemonės

1. Pagal šį reglamentą Bendrijos finansavimas gali būti skiriamas padengti sąnaudas, susijusias su pasirengimo, tolesnių veiksmų, stebėsenos, audito ir vertinimo veikla, būtina šio reglamento ir jo tikslų įgyvendinimui, pvz., tyrimai, susitikimai, informacija, mokymas ir informacijos sklaida, sąnaudas, susijusias su keitimosi informacija kompiuterių tinklais ir visa kita administracine ar technine pagalba, reikalinga programos valdymui. Be to, prireikus, gali būti skiriamas finansavimas padengti sąnaudas, susijusias su veikla, kurios tikslas – pabrėžti pagalbos priemonių Bendrijos principus ir su veikla, kuria siekiama išaiškinti konkrečios šalies plačiajai visuomenei pagalbos priemonių tikslus ir rezultatus.

2. Bendrijos finansavimas taip pat skiriamas padengti Komisijos delegacijų, teikiančių administracinę pagal šį reglamentą finansuojamos veiklos pagalbą, sąnaudas.

3. Komisija patvirtina pagalbos priemones, kurios nenumatytos 5 straipsnyje nurodytuose strateginiuose dokumentuose, pagal 7 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatas.

9 straipsnis
Tinkamumas gauti pagalbą

1. Nepažeidžiant 13 straipsnio nuostatų, pagal šį reglamentą toliau išvardytos institucijos ir dalyviai atitinka reikalavimus gauti finansavimą, skirtą įgyvendinti 6 ir 7 straipsniuose nurodytas pagalbos priemones:

   a) nacionalinės, regioninės ir tarptautinės pilietinės visuomenės ir bendruomenių organizacijos ir jų tinklai;

   b) viešojo arba privataus sektoriaus nacionalinės, regioninės ir tarptautinės nepelno įstaigos, institucijos, organizacijos bei jų tinklai;

   c) tarptautinės ir regioninės tarpvyriausybinės organizacijos;

   d) fiziniai asmenys, jei reikia įgyvendinti šio reglamento tikslus.

2. Kitos šio straipsnio 1 dalyje nenurodytos institucijos arba dalyviai gali gauti finansavimą, jei reikia įgyvendinti šio reglamento tikslus.

10 straipsnis
Valdymo procesas

1. Pagal šį reglamentą finansuojamos pagalbos priemonės, remiantis Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002[11] ir visais jo pakeitimais, įgyvendinamos centralizuotai arba kartu su tarptautinėmis organizacijomis, kaip numatyta minėto reglamento 53 straipsnio 1 dalyje.

2. Pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 54 straipsnį Komisija gali priimti sprendimą patikėti vykdyti valstybės institucijos uždavinius, ir ypač biudžeto įgyvendinimo uždavinius, institucijoms, nurodytoms minėto reglamento 54 straipsnio 2 dalies c punkte.

11 straipsnis
Biudžeto įsipareigojimai

1. Biudžeto įsipareigojimai skiriami, remiantis Komisijos pagal 6, 7 ir 8 straipsnius priimtais sprendimais.

2. Bendrijos finansavimas gali būti teikiamas, *inter alia*, šiomis teisinėmis formomis:

   a) sutartys dėl dotacijų, sprendimai dėl dotacijų ar sutartys dėl paramos;

   b) sutartys pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 54 straipsnį;

   c) pirkimų sutartys;

   d) darbo sutartys.

---

11 OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

12 straipsnis
Finansavimo rūšys

1. Bendrijos finansavimas gali būti teikiamas šiomis formomis:

   a) projektai ir programos;

   b) dotacijos finansuoti tarptautinių ir regioninių tarpvyriausybinių organizacijų, nurodytų 9 straipsnio 1 dalies c punkte, projektus;

   c) dotacijos, skirtos padengti EIUC, ypač tolesnės Europos žmogaus teisių ir demokratizacijos magistrantūros studijų programos bei ES ir JT stipendijų programos, visiškai prieinamos trečiųjų šalių piliečiams, sąnaudas, taip pat žmogaus teises ir demokratizaciją remiančios švietimo, mokymo ir mokslinių tyrimų veiklos sąnaudas;

   d) pagalba tarptautiniams fondams, pvz., tarptautinių ar regioninių organizacijų valdomiems fondams;

   e) žmogiškieji ir materialiniai ištekliai ES rinkimų stebėjimo misijų įgyvendinimui;

   f) viešųjų pirkimų sutartys, nurodytos Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 88 straipsnyje[12].

2. Pagal šį reglamentą finansuojamos priemonės atitinka reikalavimus gauti bendrą finansavimą iš toliau nurodytų subjektų, ypač iš:

   a) valstybių narių ir jų vietos valdžios institucijų ir ypač jų viešųjų ir paravalstybės įstaigų;

   b) kitų pagalbą teikiančiųjų šalių ir ypač jų viešųjų ir paravalstybės įstaigų;

   c) tarptautinių ir regioninių tarpvyriausybinių organizacijų;

   d) įmonių, firmų, kitų privačių organizacijų ir verslo atstovų bei kitų nevalstybinio sektoriaus dalyvių.

3. Kai teikiamas lygiagretus bendras finansavimas, projektas ar programa padalijama į keletą aiškiai atskiriamų dalių, kurių kiekvieną partneriai bendrai finansuoja taip, kad visuomet būtų galima nustatyti to finansavimo paskirtį. Kai bendras finansavimas įgyvendinamas kartu, jį teikiantys partneriai pasidalija bendras projekto ar programos sąnaudas, o lėšos sudedamos bendrai taip, kad būtų neįmanoma nustatyti bet kurios konkrečios veiklos, vykdomos kaip projekto ar programos dalis, finansavimo šaltinio.

4. Kai bendras finansavimas įgyvendinamas kartu, Komisija gali gauti ir valdyti lėšas šio straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose nurodytų institucijų vardu, kad būtų

12 OL L 248, 2002 9 16, p.1.

įgyvendintos bendros priemonės. Tokios lėšos turėtų būti tvarkomos kaip asignuotos įplaukos, kaip nurodyta Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 18 straipsnyje.

5. Kai teikiamas bendras finansavimas ir kitais tinkamai pagrįstais atvejais, Komisija gali patikėti valstybės institucijos uždavinius, ir ypač biudžeto įgyvendinimo uždavinius, institucijoms, nurodytoms Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 54 straipsnio 2 dalies c punkte.

13 straipsnis
Dalyvavimo taisyklės ir kilmės taisyklės

1. Konkursuose dėl pirkimų ar dotacijų sutarčių, finansuojamų pagal šį reglamentą, turi teisę dalyvauti visi fiziniai asmenys, kurie yra Bendrijos valstybės narės, šalies, Europos bendrijos pripažintos oficialia šalimi kandidate, arba Europos ekonominės erdvės valstybės narės piliečiai, ar jose įsikūrę juridiniai asmenys.

   Konkursuose dėl pirkimų ar dotacijų sutarčių, finansuojamų pagal šį reglamentą, be fizinių ar juridinių asmenų, kurie atitinka reikalavimus pagal šį reglamentą, taip pat turi teisę dalyvauti visi fiziniai asmenys, kurie yra Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) Vystymosi paramos komiteto nurodytų besivystančių šalių piliečiai ar jose įsikūrę juridiniai asmenys. Komisija paskelbia ir atnaujina OECD Vystymosi paramos komiteto parengtą besivystančių šalių sąrašą, atsižvelgdama į nuolat atnaujinamus šio sąrašo duomenis.

2. Konkursuose dėl pirkimų ar dotacijų sutarčių, finansuojamų pagal šį reglamentą, taip pat turi teisę dalyvauti visi fiziniai asmenys, kurie yra bet kurios šalies, išskyrus 1 dalyje nurodytas šalis, piliečiai ar jose įsikūrę juridiniai asmenys, jei buvo nustatyta abipusė galimybė gauti jų išorės pagalbą. Abipusė galimybė suteikiama, kai šalis minėtąją galimybę vienodomis sąlygomis suteikia valstybėms narėms ir konkrečiai pagalbą gaunančiajai šaliai.

   Abipusė galimybė gauti išorės pagalbą nustatoma priimant konkretų sprendimą dėl atitinkamos šalies ar regioninės šalių grupės. Toks sprendimas priimamas 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka ir galioja mažiausiai vienerius metus.

3. Konkursuose dėl pirkimų ar dotacijų sutarčių, finansuojamų pagal šį reglamentą, turi teisę dalyvauti tarptautinės organizacijos.

4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalies nuostatos nepažeidžia organizacijų, turinčių teisę dalyvauti bet kokiame konkurse, teisės dėl jų veiklos pobūdžio ar vietos dalyvauti konkursuose, atsižvelgiant į veiklos tikslus.

5. Ekspertai gali būti bet kurios šalies piliečiai. Ši nuostata nepažeidžia Bendrijos viešųjų pirkimų taisyklių kokybinių ir finansinių reikalavimų.

6. Jei pagal šį reglamentą finansuojamos priemonės įgyvendinamos centralizuotai ir netiesiogiai, patikint vykdyti viešąją misiją specialioms Bendrijos institucijoms, tarptautinėms ar nacionalinėms viešojo sektoriaus institucijoms ar privatinės teisės reglamentuojamiems subjektams, kaip apibrėžta Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 54 straipsnio 2 dalies c punkte, valdymo institucijos konkursuose dėl

pirkimų ar dotacijų sutarčių taip pat turi teisę dalyvauti visi fiziniai asmenys, kurie yra šalių, galinčių sudaryti su Bendrija viešųjų pirkimų sutartis ir gauti jos dotacijas, remiantis 1 dalyje apibrėžtais principais, ar bet kurios kitos šalies, kuri pagal valdymo institucijos taisykles ir tvarką atitinka reikalavimus, piliečiai bei šiose šalyse įsikūrę juridiniai asmenys.

7. Kai Bendrijos pagalba skiriama veiklai, įgyvendinamai pasitelkus tarptautinę organizaciją, atitinkamose sutartinėse procedūrose dalyvauti turi teisę visi fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys šio straipsnio reikalavimus, taip pat visi fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys tos organizacijos taisyklių reikalavimus, atsižvelgiant į tai, kad visiems pagalbą teikiantiems subjektams būtų sudarytos vienodos sąlygos. Tokios pat taisyklės taikomos tiekiamoms prekėms, medžiagoms ir ekspertams.

8. Kai Bendrijos finansavimas skiriamas veiklai, bendrai finansuojamai su trečiąja šalimi pagal savitarpiškumo principą, ar su regionine organizacija, ar su valstybe nare, atitinkamose sutartinėse procedūrose gali dalyvauti visi fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys šio straipsnio reikalavimus, taip pat visi fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys tokios trečiosios šalies, regioninės organizacijos ar valstybės narės taisyklių reikalavimus. Tokios pat taisyklės taikomos tiekiamoms prekėms, medžiagoms ir ekspertams.

9. Visų prekių ir medžiagų, įsigytų pagal šį reglamentą finansuojamą sutartį, kilmės šalis turi būti Bendrija ar tinkama gauti pagalbą šalis, kaip nurodyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse. Šiame reglamente vartojama kilmės sąvoka atitinka jos apibrėžimą susijusiuose Bendrijos teisės aktuose dėl muitinėse taikomų kilmės taisyklių.

10. Komisija tinkamai pagrįstais atvejais gali leisti dalyvauti konkursuose fiziniams ir juridiniams asmenims iš šalių, palaikančių nuolatinius ekonominius, prekybinius ar geografinius ryšius su kaimyninėmis šalimis arba iš kitų trečiųjų šalių, taip pat gali leisti įsigyti ir naudoti kitokios kilmės prekes ir medžiagas.

11. Leidžiančios nukrypti nuostatos gali būti pagrįstos, jei konkrečių šalių rinkose nėra galimybės ypatingos skubos atvejais įsigyti gaminių ir paslaugų arba jei dėl tinkamumo taisyklių būtų neįmanoma ar pernelyg sunku įgyvendinti projektą, programą ar veiksmą.

12. Konkursą laimėję dalyviai laikosi pagrindinių darbo standartų, pvz., pagrindinių Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) darbo standartų, konvencijų dėl laisvės jungtis į asociacijas su kitais, kolektyvinių derybų laisvės, priverstinio ir privalomojo darbo panaikinimo, darbo ir profesinių santykių diskriminacijos panaikinimo ir vaikų darbo panaikinimo.

14 straipsnis
Finansinių Bendrijos interesų apsauga

1. Visuose susitarimuose ar sutartyse, sudarytuose įgyvendinant šį reglamentą, yra nuostatos, užtikrinančios finansinių Bendrijos interesų apsaugą, pirmiausia nuo sukčiavimo, korupcijos ir visų kitų pažeidimų, kaip nurodyta Tarybos reglamente

(EB, Euratomas) Nr. 2988/1995[13], Tarybos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 2185/1996[14] ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1073/1999[15].

2. Susitarimuose ir sutartyse Komisijai ir Audito rūmams yra aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti visų Bendrijos lėšas gavusių rangovų ir subrangovų auditą, remiantis dokumentais ir patikrinimais vietoje. Be to, juose Komisijai yra aiškiai suteikiamas įgaliojimas atlikti patikrinimus ir kontrolę, kaip nurodyta 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 2185/1996.

15 straipsnis
Vertinimas

1. Komisija reguliariai stebi ir persvarsto savo programas ir vertina programavimo veiksmingumą, kad nustatytų, ar buvo įgyvendinti tikslai ir galėtų parengti rekomendacijas dėl veiklos gerinimo ateityje.

2. Komisija siunčia susipažinti savo vertinimo ataskaitas 16 straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui ir Europos Parlamentui. Valstybės narės gali reikalauti aptarti konkrečius įvertinimus 16 straipsnio 1 dalyje nurodytame komitete. Šie rezultatai panaudojami rengiant programas ir skirstant išteklius.

3. Komisija, vertindama pagal šį reglamentą teikiamą Bendrijos pagalbą, prireikus, įtraukia visus dalyvius. Vertinama gali būti kartu su valstybėmis narėmis, tarptautinėmis organizacijomis arba kitomis institucijomis.

13 OL L 312, 1995 12 23, p. 1.
14 OL L 292, 1996 11 15, p. 2.
15 OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis
Komitetas

1. Komisijai padeda Demokratijos ir žmogaus teisių komitetas (toliau – Komitetas).

2. Kai daroma nurodą į šią dalį, taikomi Tarybos sprendimo 1999/468/EB[16]16 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas. Tarybos sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas terminas yra 30 dienų.

3. Komitetas patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.

4. Komiteto posėdžių protokolai siunčiami susipažinti Europos Parlamentui.

17 straipsnis
Metinė ataskaita

1. Komisija nagrinėja pažangą, padarytą pagal šį reglamentą įgyvendinamas pagalbos priemones, ir pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai metinę ataskaitą apie pagalbos įgyvendinimo rezultatus ir, kiek įmanoma, pagrindinius pagalbos rezultatus ir poveikį. Ši ataskaita – tai neatskiriama metinio pranešimo apie Europos bendrijos vystymo politikos ir išorės pagalbos įgyvendinimą bei metinio ES pranešimo apie žmogaus teises dalis.

2. Metinėje ataskaitoje pateikiama informacija apie praėjusiaisiais metais finansuotas priemones, stebėsenos rezultatus, vertinimo veiklą, susijusių partnerių įtraukimą ir biudžeto įsipareigojimus bei mokėjimus, suskirstytus pagal tarptautines, regionines ir šalių priemones, bei apie pagalbos sritis. Ataskaitoje vertinami pagalbos rezultatai, siekiant šio reglamento tikslų.

18 straipsnis
Finansinė orientacinė suma

Šio reglamento įgyvendinimo 2007–2013 m. finansinė orientacinė suma yra 1 103,702 mln. EUR. Metinius asignavimus patvirtina biudžeto valdymo institucija, neperžengdama 2007–2013 m. finansinėje perspektyvoje nustatytų ribų.

---

16 OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

19 straipsnis
Peržiūra

Iki 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje vertinamas šio reglamento įgyvendinimas per pirmuosius trejus metus, prireikus, pateikiant teisės akto, kuriame siūlomi reikalingi priemonės pakeitimai, projektą.

20 straipsnis
Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Pasirašyta Briuselyje,

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. TEISĖS AKTO PROJEKTO PAVADINIMAS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, ĮSTEIGIANTIS DEMOKRATIJOS IR ŽMOGAUS TEISIŲ RĖMIMO VISAME PASAULYJE FINANSAVIMO PRIEMONĘ (EUROPOS INICIATYVA REMTI DEMOKRATIJĄ IR ŽMOGAUS TEISES)

2. VALDYMO IR BIUDŽETO SUDARYMO PAGAL VEIKLOS RŪŠIS SISTEMA

Finansuojama politikos kryptis (-ys) ir susijusi veikla (veiklos sritys): žmogaus teisės ir demokratija – Europos iniciatyva remti demokratiją ir žmogaus teises (19.04).

3. BIUDŽETO EILUTĖS

3.1. Biudžeto eilutės (veiklos eilutės ir susijusios techninės bei administracinės pagalbos eilutės (buvusios B.A eilutės)), įskaitant šias antraštines dalis:

19.01.04.01	Vystymąsi remiančio bendradarbiavimo ir ekonominio bendradarbiavimo priemonė – administracinio valdymo sąnaudos (dalis)
19.01.04.02	Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė – administracinio valdymo sąnaudos (dalis)
19.01.04.03	Stabilumo priemonė – administracinio valdymo sąnaudos
19.04.01	Europos tarpuniversitetinis centras
19.04.02.01	Žmogaus teisės ir demokratija – veikla pagal Europos kaimynystės priemonės horizontaliąją ir geografinę pagalbos aprėptį
19.04.02.02	Žmogaus teisės ir demokratija – veikla pagal Vystymąsi remiančio bendradarbiavimo ir ekonominio bendradarbiavimo priemonės horizontaliąją ir geografinę pagalbos aprėptį
19.04.02.03	Žmogaus teisės ir demokratija – veikla pagal Pasirengimo narystei priemonės horizontaliąją ir geografinę pagalbos aprėptį
19.04.02.04	Žmogaus teisės ir demokratija – veikla pagal Stabilumo priemonės horizontaliąją ir geografinę pagalbos aprėptį
19.04.03.01	ES rinkimų ir stebėjimo misijos – veikla pagal Europos kaimynystės priemonės horizontaliąją ir geografinę pagalbos aprėptį
19.04.03.02	ES rinkimų ir stebėjimo misijos – veikla pagal Vystymąsi remiančio bendradarbiavimo ir ekonominio bendradarbiavimo priemonės

horizontaliąją ir geografinę pagalbos aprėptį

19.04.04 Parengiamoji veikla, skirta sukurti konfliktų prevencijos tinklą

19.04.05 Ankstesnio bendradarbiavimo baigimas

Pažymėtina, kad priėmus pasiūlymą dėl Reglamento, įsteigiančio demokratijos ir žmogaus teisių visame pasaulyje rėmimo finansavimo priemonę, reikės peržiūrėti biudžeto 19.04 skyriaus struktūrą.

3.2. Veiklos ir finansinio poveikio trukmė:

2007–2013 m.

3.3. Biudžeto apibūdinimas

Biudžeto eilutė	**Sąnaudų rūšis**		**Naujas**	**ELPA įnašas**	**Šalių kandidačių įnašai**	**Finansinės perspektyvos antraštinė dalis**
19.04	Nevykd.	Difer.[1]/ nedifer.[2]	TAIP	NE	NE	**Nr. 4**

4. LĖŠŲ SUVESTINĖ

4.1. Finansinės lėšos

4.1.1. Asignavimų įsipareigojimams (AĮ) ir asignavimų mokėjimams (AM) suvestinė

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Sąnaudų rūšis	Skirsnio Nr.		Metai n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 ir toliau	Viso
Veiklos sąnaudos[3]									
Asignavimai įsipareigojimams (AĮ)	8.1.	a	130,673	136,963	141,764	145,825	151,873	320,533	1.027,631
Asignavimai mokėjimams (AM)		b	64,422	101,890	129,824	142,211	150,358	438,926	1027,631
Administracinės sąnaudos, neperžengiant orientacinės sumos[4]									

1 Diferencijuoti asignavimai.
2 Nediferencijuoti asignavimai (toliau – NDA).
3 Sąnaudos, nepriskirtos atitinkamos xx antraštinės dalies xx 01 skyriui.
4 Sąnaudos, priskirtos xx antraštinės dalies xx 01 04 straipsniui.

Techninė ir administracinė pagalba (NDA)	8.2.4.	c	9,406	10,248	10,599	10,712	11,240	23,866	76,071

BENDRA ORIENTACNĖ SUMA

Asignavimai įsipareigojimams		a+c	**140,079**	**147,211**	**152,363**	**156,537**	**163,113**	**344,399**	**1.103,702**
Asignavimai mokėjimams		b+c	73,828	112,138	140,423	159,923	161,598	462,792	1103,702

4.1.2. Suderinamumas su finansiniu programavimu

☑ Pasiūlymas suderinamas su esamu finansiniu programavimu.

☐ Dėl pasiūlymo reikės keisti atitinkamą finansinės perspektyvos antraštinę dalį.

☐ Dėl pasiūlymo gali reikėti taikyti Tarpinstitucinio susitarimo[5] nuostatas (lankstumo priemonę ar finansinės perspektyvos pakeitimus).

4.1.3. Finansinis poveikis pajamoms

☑ Pasiūlymas neturi finansinio poveikio pajamoms.

☐ Pasiūlymas turi finansinį poveikį – poveikis pajamoms yra toks:

5. APIBŪDINIMAS IR TIKSLAI

5.1. Bendrijos dalyvavimo pridėtinė vertė ir pasiūlymo suderinamumas su kitomis finansinėmis priemonėmis ir galima sąveika

Atskira teminė demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje programa, bendra visoms keturioms naujoms priemonėms, grindžiama tuo, kad demokratijos ir žmogaus teisių rėmimas yra tarp visų trijų geografinių priemonių (ENPI, DCECI ir IPA) ir Stabilumo priemonės siūlomų tikslų ir tinkamų finansuoti priemonių. Konkrečių intervencinių priemonių galimybių atsiras vykdant geografines programas. Tačiau demokratija ir žmogaus teisės yra *par excellence* visuotinį susirūpinimą keliantys ir pasaulinės svarbos klausimai. Todėl reikia, kad EB galėtų tarptautiniu lygiu formuluoti ir remti konkrečius uždavinius bei priemones, kurie nebūtų susieti geografiškai ar susiję su krizėmis. Be to, tarptautinėms su žmogaus teisėmis ir demokratija susijusioms kampanijoms reikalingas daugiašalis požiūris, jose gali būti numatyti veiksmai ES ir įvairiose šalyse partnerėse. Tokiems veiksmams, kaip ES rinkimų stebėjimas, reikia vienos bendros teminės programos, kad būtų užtikrinta politikos darna, vienoda valdymo sistema ir bendri veiklos standartai.

5 Žr. Tarpinstitucinio susitarimo 19 ir 24 punktus.

5.2. Tikslai, tikėtini rezultatai ir susiję pasiūlymo rodikliai, atsižvelgiant į valdymo pagal veiklos rūšis sistemą

Bendras teminės programos tikslas – prisidėti prie demokratijos, konfliktų prevencijos ir pagarbos žmogaus teisėms plėtojimo bei stiprinimo pagal ES politikos kryptis ir gaires ir glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene.

Pagrindinės veiklos sritys yra šios:

- remti žmogaus teises ir pagrindines laisves ten, kur joms kyla didžiausias pavojus, ypač žodžio laisvę ir laisvę jungtis į asociacijas su kitais, taip pat remti žmogaus teisių gynėjus, nes tai būtina pilietinės visuomenės aktyvumo ir demokratijos kūrimo sąlyga; teikti paramą represijų aukoms, ypač kankinimų ar žiauraus elgesio aukų reabilitacijai;

- stiprinti pilietinės visuomenės svarbą remiant žmogaus teises ir demokratines reformas bei konfliktų prevenciją, įskaitant paramą politinio atstovavimo ir dalyvavimo bei pilietinės visuomenės dialogo susiskaldžiusiose visuomenėse plėtrai;

- skatinti mažiau atstovaujamas grupes siekti įtakos ir dalyvauti pilietinės visuomenės veikloje ir politinėje santvarkoje, kovoti su visų rūšių diskriminacija dėl įvairių priežasčių ir remti mažumų ir vietos gyventojų teises;

- ypač stiprinti moterų ir vaikų teises, įskaitant vaikų teisių ir lyčių lygybės klausimų įtraukimą į visas veiklos sritis;

- plėtoti tarptautinę žmogaus teisių ir teisinės valstybės apsaugos bei demokratijos rėmimo sistemą, ypač tarptautines baudžiamąsias teisingumo sistemas ir pagrindines teisines priemones;

- didinti pasitikėjimą demokratiniais rinkimų procesais, toliau plėtojant ES stebėjimą rinkimų metu ir remiant stebėjimo gebėjimus regioniniu ir nacionaliniu lygiu.

Programa:

- visuotinė, remia veiksmus tarptautiniu, regioniniu ir nacionaliniu lygiu, įskaitant veiksmus ES, jei ji gali remti veiklą, tiesiogiai susijusią su žmogaus teisių pažeidimais trečiojoje šalyje; remia integruotą demokratijos kūrimo principą ir žmogaus teisių apsaugą bei užtikrina reagavimą į jautrius lyčių lygybės klausimus ir konfliktus;

- pirmiausia imasi veiklos su pilietine visuomene ir per ją, remiant tokios visuomenės pastangas tapti veiksminga dialogo ir reformų jėga;

- teikia finansinę ir techninę pagalbą veiklai, kuri negali būti tinkama ar veiksminga, įtraukiant ją į kitas EB programas; tai gali būti bendradarbiavimas su tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, turinčiomis konkrečių žinių ir patirties žmogaus teisių ir demokratijos srityje.

5.3. Įgyvendinimo metodas (orientacinis)

Centralizuotas valdymas

☑ tiesiogiai valdo Komisija

☐ netiesiogiai, patikint valdymą:

- ☐ vykdomosioms agentūroms
- ☐ Bendrijų įsteigtoms institucijoms, nurodytoms Finansinio reglamento 185 straipsnyje
- ☑ nacionalinėms viešojo sektoriaus institucijoms (valstybės tarnybos funkcijas vykdančios institucijos)

☐ ***Bendras ar decentralizuotas valdymas***

- ☐ kartu su valstybėmis narėmis
- ☐ kartu su trečiosiomis šalimis

☑ ***Bendras valdymas kartu su tarptautinėmis organizacijomis (nurodyti konkrečiai)***

Siūlomo reglamento 10 straipsnio 2 dalis

6. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

6.1. Stebėsenos sistema

Pagalbos, teikiamos pagal Europos iniciatyvą remti demokratiją ir žmogaus teises (EIDHR), stebėsena ir vertinimas anksčiau buvo atliekami keturiomis pakopomis. Pirma, EB projektų vadovas prižiūri kiekvieną projektą ir, jei įmanoma, aplanko projekto vietą jo įgyvendinimo metu bei atlieka galutinį vertinimą užbaigus projektą. Antra, EIDHR projektai yra įtraukti į rezultatais grindžiamą stebėsenos sistemą (ROM), kurios dėka išorės konsultantai vykdo papildomas stebėsenos misijas. Trečia, kasmet atliekami specialūs EIDHR projektų vertinimai konkretaus EIDHR tikslo srityje. Pagaliau EIDHR projektus išsamiau vertina Išorės santykių generalinio direktorato (RELEX) grupės Vertinimo skyrius pagal konkrečią geografinę teritoriją ar sektorių. Pagal siūlomą Reglamentą dėl Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonės ši stebėsenos ir vertinimo sistema bus toliau taikoma.

6.2. Vertinimas

2005 m. buvo atlikti du konkretūs EIDHR įvertinimai. Tai bendrasis poveikio tyrimas apie baigtų 48 EIDHR projektų modelį. Sudėjus rezultatus pagal skirtingus vertinimo kriterijus, įskaitant aktualumo ir įgyvendinimo aspektus, tyrimas rodo, kad 70 proc. atskirų projektų buvo įvertinti puikiai arba gerai. Tačiau tyrime pažymima, kad daugelis projektus įgyvendinančių organizacijų nevisiškai supranta tarptautinį EIDHR programos aspektą. Be to, naudos gavėjai ir tikslinės grupės turi aktyviau

vertinti poreikius ir rengti projektinius pasiūlymus, taip pat dalyvauti tolesnėje veikloje ir vertinime. Galimi ryšiai ir sąveika su kita EB finansuojama ir nefinansuojama veikla susijusiose srityse yra nepakankamai ištirti. Apskritai EB paaiškėjo nesanti pati lanksčiausia pagalbos teikėja, tačiau skyrus finansavimą, jis duoda didelę naudą jį gaunančioms organizacijoms. ES yra svarbi demokratijos ir žmogaus teisių rėmėja pasaulyje, ji dažnai teikia didžiulę pagalbą bei politinę paramą organizacijoms.

Kitame vertinime buvo įvertinti baigti kovos su rasizmu ir ksenofobija, taip pat mažumų teisių rėmimo projektai. Jis parodė, kad EIDHR finansavimas šioje srityje pasiekė pačias pažeidžiamiausias bendruomenes, gyvenančias pačiomis sunkiausiomis sąlygomis pasaulyje. Nors tyrime nesvarstomi projektai, kuriems nebuvo skirtas finansavimas, žinoma, kad yra įgyvendinamos svarbios iniciatyvos: tai iniciatyvos, kurios tinkamai panaudojo Europos lėšas teikti nustatytos trukmės paslaugas, siekiant sumažinti rasizmo ir ksenofobijos padarinius ir išskirtinės iniciatyvos, įgyvendinamos sunkiausiomis sąlygomis ir taikančios pažangų programavimą, kuris prisidedant vietos dalyviams galėjo padėti pasiekti tvarių rezultatų. EIDHR lėšos suteikė kai kurioms nevyriausybinėms organizacijoms (NVO) strateginę laisvę įgyvendinti naujus didelius projektus, kurių be ES paramos būtų buvę neįmanoma įgyvendinti ir kurie galėjo tapti centrinės ir vietos valdžios institucijų, kurios prisiima didžiausią ilgalaikę atsakomybę už savo žmones, ateities veiklos modeliais vietos ir tarptautiniu lygiu. Be to, NVO galėjo pradėti projektus ir imtis politikos, taikydamos dalyvavimą skatinančią metodiką ir žmogaus teisių principus, sukurdamos pridėtinę vertę ir etninių grupių pasitikėjimą, kai biurokratine tvarka negalima pasitikėti ir priešingai – kai valstybės institucijos gali būti suvaržytos ir neturi pasitikėjimo rizikuoti nepopuliariais mažumų teisių klausimais. Pasitelkusi EIDHR, ES galėjo praktiškai pademonstruoti, kaip veikia jos remiami žmogaus teisių principai ir etninių grupių tarpusavio bendradarbiavimas, ir tuo pačiu pademonstruoti savo įsipareigojimą pilietinei visuomenei ir paramą požiūrių įvairovei, kad būtų apsaugotos žmogaus teisės.

Be to, buvo pateiktas specialus tyrimas „Poveikio rodiklių kūrimas EIDHR“. Šiame tyrime yra nurodyti siūlomi programos ir projekto poveikio rodikliai, taip pat vadovas EIDHR partneriams apie gerų jų projekto rodiklių kūrimą. Šį vadovą galite rasti EIDHR tinklalapyje. Tyrimo rezultatai buvo panaudoti kaip pagrindas siūlomiems projektų poveikio rodikliams, kurie yra įtraukti į EIDHR 2005–2006 m. kvietimą teikti paraiškas, kurio tikslas – atrinkti tarptautinių kampanijų projektus.

2006 m. buvo gautos dvi vertinimo ataskaitos, kuriose vertinamas EB mokymo projektas dėl krizių valdymo civilinių aspektų ir Andų programa dėl žmogaus teisių. Tais pačiais metais ketinama atlikti dar du specialius EIDHR vertinimus.

Remiantis siūlomo reglamento 15 straipsniu, pagal Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę, teikiama pagalba bus stebima ir vertinama kaip ankstesniais metais.

6.3. Vidurio laikotarpio peržiūra

Siūlomo reglamento 19 straipsnyje yra numatyta reglamento įgyvendinimo vidurio laikotarpio peržiūra. Iki 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertina pagal reglamentą teikiamą pagalbą

per pirmuosius trejus metus (2007–2009 m.). Prireikus, Komisija gali siūlyti priemonės pakeitimus.

7. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Daroma nuoroda į siūlomo reglamento 14 straipsnio nuostatą.

8. INFORMACIJA APIE IŠTEKLIUS

8.1. Poveikis žmogiškiesiems ištekliams

Pagalbos valdymui reikalingi žmogiškieji ištekliai sudaro 4,8 darbuotojus (visos darbuotojų kategorijos) dešimčiai mln. EUR kasmet valdomų asignavimų įsipareigojimams. Per visą laikotarpį bendras padidėjimas keturioms išorės pagalbos priemonėms – DCECI, ENPI, IfS ir EIDHR – be esamų, nuo 2006 m. balandžio 1 d. dirbančių darbuotojų, sudarytų apie 775 FTE (visą darbo dieną dirbančio darbuotojo atitikmuo). Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonei reikalingi ištekliai skiriami visai pagal reglamentą įgyvendinamai veiklai. 2007 m. reikalingi ištekliai yra suderinami su preliminariu 2007 m. biudžeto projektu.

8.2. Bendras žmogiškųjų išteklių finansinis poveikis

Veiklos valdymui reikalingi papildomi žmogiškieji ištekliai, palyginti su laikotarpiu iki 2006 m. balandžio 1 d., bus finansuojami iš asignavimų, skirtų padengti administracinės pagalbos sąnaudas (pagal sutartis dirbantys ir vietiniai darbuotojai). Jie papildys kitus žmogiškuosius išteklius, kurių veikla yra institucijų būstinėse ir delegacijose (pareigūnai, laikinieji darbuotojai ir kt.).

Numatomos sąnaudos nurodytos 4.1.1. punkte.

8.3 Kitos administracinės sąnaudos, įtrauktos į orientacinę sumą (administracinės valdymo sąnaudos)

Žmogiškųjų išteklių ir administracinių išteklių poreikiai bus finansuojami iš veiklą administruojančio generalinio direktorato metinių asignavimų lėšų.